

Ureja: glavni in odgovorni urednik Katarina Smodej in odbor za informiranje, ki ga sestavljajo: Stane Primožič — predsednik, Ivan Mauser — podpredsednik in člani: Olga Abramič, dipl. inž., Jošt Bajželj, Marinka Farčnik, Zlata Humer in Slavka Rojina. Tisk: CP »Gorenjski tisk« v Kranju

LETO XV. — 31. 5. 1971 — Št. 5

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TEKSTILINDUS — KRANJ

tekstilec

Iz vsebine:

- II. kongres samoupravljalcev — dogovor vseh delovnih ljudi Jugoslavije
- Izvršitev osnovnega plana meseca aprila
- Tekmovanje ekip sanitetne službe
- Povišani honorarji za sodelavce Tekstilca
- Angleške nenavadnosti
- 5. nagradna križanka
- Zahvale

II. kongres samoupravljalcev - dogovor vseh delovnih ljudi Jugoslavije

Kot vemo, je potekal od 5. do 8. maja v Sarajevu II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije. Kot delegat našega podjetja je na tem kongresu sodeloval tovariš ZVONE CERNE, katerega poročilo objavljamo v današnji številki:

Na kongresu je sodelovalo 2301 uradno izvoljenih delegatov iz delovnih kolektivov širom naše države. Zanimiva je struktura delegatov in sicer: 516 delavcev, 508 inženirjev, 238 ekonomistov, 171 pravnikov, 51 znanstvenikov, 153 prosvetnih delavcev, 52 zdravnikov, 72 agronomov in veterinarjev, 110 družbeno-političnih delavcev, 88 administrativnih delavcev, 46 študentov-dijakov in 8 upokojencev.

Ostali so pa zastopniki drugih poklicev. Navedeni podatki kažejo, da so sodelovali na tem velikem zboru predstavniki vseh delovnih področij v državi. Seveda pa je poleg delegatov prisostvovalo kongresu še mnogo povabljenih opazovalcev, novinarjev, tehničnega osebja in drugih. Prisotni so bili vsi vodilni družbeno-politični in javni delavci iz zveze in vseh republik. Kako veliko je bilo zanimanje za ta kongres tudi v tujini, kaže prisotnost številnih delegacij iz preko 50 držav in mednarodnih organizacij. Med njimi so številni vodje političnih organizacij, znanstveni delavci, ki se poklicno bavijo s problemi delavskih gibanj, vodje sindikalnih organizacij na ravni države in drugi. Tudi prisotnost številnih tujih novinarjev in publicistov iz največjih poročevalskih in časopisnih hiš na svetu daje vtis o izrednem zanimanju za jugoslovanski kongres samoupravljalcev. Cenijo, da je bilo vseh novinarjev, radijskih in TV poročevalcev okoli 500. V ta namen sta bila organizirana dva velika centra za domače in tuje novinarje.

V kratkem sestavku je nemogoče zajeti vso vsebino dela kongresa, kajti obširni kongresni dokumenti, zelo bogata razprava in delo v ločenih komisijah onemogočajo, da bi en sam človek lahko imel pregled čez vso problematiko, ki se je na kongresu obravnavala. Predvsem moram poudariti, da je imel kongres delovni značaj. Edino slovesno obeležje je bilo dano na začetku kongresa, ko je 100-članski pevski zbor zapel »Internacionalo«, drugače pa je vse potekalo brez zunanjega blišča.

Zasedanja so potekala v pozne večerne ure, tako je bilo tretji dan kongresa delo končano šele ob 22. uri. Pripravljalci kongresnega materiala pa so za priprave sej morali delati ponoči.

Prvi dan, to je 5. maja so se dopoldne zbirali delegati iz vse države, kongres pa se je pričel ob 16. uri. Otvoril ga je predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije tovariš Dušan Petrovič-Sane. To je bila hkrati tudi prva plenarna seja, na kateri je bilo imenovano 82-člansko delovno predsedstvo in predsedstvo vseh štirih komisij in sekretariat kongresa. Po uvodnem delu je 8-članska delegacija, ki so jo sestavljali delavci iz vse države, izročila tovarišu Titu spomenico samoupravljalcev kot najvišje priznanje za njegove napore pri uveljavljanju

in utrjevanju sistema delavskega samoupravljanja pri nas. Maršal se je zahvalil za priznanje in v svojem govoru poudaril, da je samoupravljanje vizija bodočnosti, kar dokazuje veliko zanimanje za naš sistem pri tujih delavskih gibanjih. Kljub velikim uspehom, ki smo jih v zadnjih 20 letih dosegli, pa je tudi opozoril na številne napake, ki ovirajo še večji napredek pri nas. To so neekonomske in megalomanske investicije, etatizem, birokratizem in tehnokratske tendence. Zavzel se je za izboljšanje položaja delavcev, predvsem tistih z nizkimi dohodki. Med drugim je tudi poudaril večjo odgovornost pri spoštovanju zakonov in družbenih dogovorov. Samoupravljanje mora pomeniti zavestno in trdno disciplino vseh družbenih faktorjev. Zahteval je tudi, da se dohodek neopravičeno ne odtuji gospodarstvu. Omenil je slabe odnose in nelojalno konkurenco v zunanji trgovini. Po Titovem govoru je prevzel besedo tovariš Edvard Kardelj, ki je dal uvodne pripombe na svoj referat z naslovom »Ekonomske in politični odnosi v samoupravni politični družbi«. Ker so vsi udeleženci prejeli to delo v pisni obliki, se je omejil na najvažnejše izsledke. Poudaril je, da se danes ne bojimo več govoriti o težavah, vendar pa da se od same kritike tudi ne more živeti, ker nekateri samo uživajo v svobodi kritike, k izboljšanju pa nič ne prispevajo. Nadalje je govoril o nerazčiščenih odnosih med republikami, o neopravičenem bogatstvu in o nekaterih drugih aktualnih gospodarsko političnih problemih. Vsi pomembnejši govori so bili objavljeni v raznih informacijskih sredstvih, zato jih v podrobnosti nimam namena navajati.

Drugi in tretji dan (6. in 7. maja) je delo kongresa potekalo v komisijah in sicer z različnimi temami:

I. Komisija: Samoupravljanje v delovnih organizacijah. Uvodno obrazložitev je podal tov. Dušan Petrovič-Sane. V tej komisiji je sodelovalo največ delegatov in sicer okoli 1200.

II. Komisija: Razširjena reprodukcija in integracija na samoupravnih osnovah. Z razlago o vsebini dela te komisije je pričel doktor Vladimir Bakarič.

III. Komisija: Razvoj samoupravne družbe in življenjski standard delovnih ljudi. Komisijo je vodil tov. Kiro Gligorov.

IV. Komisija: Krepitev vloge združenih proizvajalcev kot osnova za razvoj samoupravnega družbeno-političnega sistema. Delo te komisije se je pričelo z uvodnim referatom tov. Milentije Popoviča.

Delegati so se razvrstili po komisijah delno usmerjeno, delno pa po lastni želji. Sodeloval sem v I. komisiji, poslušal pa sem tudi nekaj živahnih razprav v III. in IV. Vsak delegat je imel v začetku 10 minut časa za razpravo, ker pa je bilo prijav toliko, je ta čas predsedujoči skrajšal na 6 minut. Seveda so omejitve razpravljalci kušali podaljševati, vendar večkrat neuspešno. Delegati so prišli na kongres resnično pripravljeni, saj so govorili v glavnem le tisti, ki so se prijavili za razpravo v prvi

pavzi, preden se je diskusija pričela. Ostali pa smo zaradi pomanjkanja časa oddali napisane razprave, ki so šle ravno tako v kongresni material. V prvi komisiji je npr. govorilo 85 delegatov, 95 pa je oddalo napisane razprave. Kot zanimivost naj omenim tudi odlično prevajalsko službo. Na plenarnih sejah in v I. komisiji se je vršilo simultano prevajanje v sle-

izboljšanje, skratka zastopan je bil celoten spektor dejavnosti iz vseh področij gospodarskega in družbenega življenja v državi. Včasih je človek dobil vtis, da je bilo kar preveč kritiziranja. Vsakdo je namreč predvsem govoril o problemih, ki težijo panogo ali delovno organizacijo v kateri dela.

Mnogo delegatov je postavilo zahtevo po odločnih sankcijah za

— napaden je bil tudi institut »prisilne uprave« kot anahronizem našega sistema

— poudarjeno je bilo, da je samoupravljanje pri nas že prešlo iz političnega na ekonomsko področje

— ovira za nadaljnji razvoj samoupravljanja je prešibka materialna osnova

Dragemu predsedniku Titu ob njegovem življenjskem jubileju, 79. rojstnem dnevu iskreno čestita naš delovni kolektiv

dečih jezikih: slovenski, makedonski, angleški, francoski, italijanski, španski in ruski.

Kdor je želel prevajanje, je dobil aparat »Polyglott« tj. brezžična naprava za prenos prevoda. Na mali napravi je za vsak jezik določena posebna barva. Z nastavitvijo kazalca tj. potencimetra na določeno barvo se dobi ustrezen prevod v slušalke.

Mislil, da ni področja, ki ne bi bilo v komisijah obdelano. Delegati so prikazovali svoje uspehe, težave, nepravilnosti, predloge za

nepravilnosti, ki jih zakrivijo posamezniki:

- o naraščanju korupcije
- o nepravilnem prelivanju dohodka iz gospodarstva in med različnimi panogami v gospodarstvu
- več delegatov je poudarilo, da je neznanje in nesposobnost velika ovira za nadaljnji razvoj našega sistema in družbe v celoti
- nekaj delegatov se je zadržalo tudi na problemu različnih pogojev gospodarjenja

— zahteva, da se mlade ljudi že v šolah bolj pripravi na kasnejšo dolžnost v samoupravni praksi

— gospodarska nestabilnost onemogoča dolgoročno načrtovanje

— itd...

To je bil samo majhen izvleček iz bogate vsebine razprav delegatov v I. komisiji.

Precej je bilo tudi govora o tekstilni industriji. Delegat tov. Horvat Janez iz MTT Maribor je v obširni razpravi postavil sledeče zahteve:

Nadaljevanje na 2. strani

Izvršitev osnovnega plana meseca aprila

PREDILNICA I

Enota je dosegla v efektivnih kg 87,5 %, in v baznih 90,3 %. Iz podatkov je razvidno, da mesečni operativni plan ni bil izvršen in to iz naslednjih vzrokov: uvedbe polurnega odmora, premenjave surovin, čiščenja, popravil, kvara elektro motorjev, neustreznih klimatskih razmer in pa tudi zaradi odsotnosti delavcev. Z ozirom na tolikšne zastoje izvršitev plana ni ni bila mogoča.

PREDILNICA II

Enota je dosegla v efektivnih kg 58,5 % in v baznih 74 %. Mesečni operativni plan ni bil izvršen, to pa iz naslednjih vzrokov: ukinitve tretje izmene, premenjave surovin, čiščenja, popravil, kvara elektro motorjev, slabih klimatskih razmer in pa odsotnosti delavcev.

Obe predilnici beležita dokaj slab rezultat, čemur je krivo tudi to, da nismo revidirali osnovnih planov bodisi zaradi ukinitve tretje izmene v predilnici II, v predilnici I pa polurnega odmora.

Obe predilnici sta bili v zadostni meri preskrbljeni s surovinami, le dobava je prihajala z zamudo. V predilnici I je bilo v preteklem mesecu opaziti poslabšanje surovin I. klase ruskega bombaža in Ugande, posledica tega pa je bila slabša trdnost izpredene preje.

TKALNICA I

Mesečni osnovni plan tkalnice I ni izvršila niti po votkih (99,2 %) niti po metrih (96,8 %), vendar je kumulativna izvršitev še vedno nad planom.

Operativni plan tudi ni bil dosežen (98,2 %). Glavni vzrok neizvršitvi je pomanjkanje delovne sile tkalcev (Rütti široke statve) ter pomanjkanje preje na Pc direktno navijanje (pomanjkanje delavcev v predilnici); visok % bolniškega staleža (nad 8 %) ta problem še povečuje.

Preskrba z materialom je bila v glavnem v redu in pravočasna, v proizvodnji pa se je začela upo-

rabljati tudi kupljena preja. Kvaliteta blaga je v mesecu aprilu padla za 2,4 %, asortiment pa je ostal z majhnimi spremembami isti, izkoriščanje statev znaša 87,1 odstotka.

Enota bo v bodoče posvečala več pozornosti kontroli izdelave kvalitete artiklov, tako v pripravljalnici kot v tkalnici sami.

TKALNICA II

Osnovni plan za april enota ni dosegla (votki 90,9 % in tm 92,8 %); s tem pa tudi ni bilo doseženo kumulativno izvrševanje. Vzrok nedoseganja plana je v tem, ker je obrat II zaradi pomanjkanja delovne sile moral znižati z mesecem aprilom proizvodnjo in sicer z ukinitvijo 174 statev v tretji izmeni, kar znaša po metraži 9,85 % plana. S tem sklepom je takoj nastopilo znižanje delovne sile za 10,15 %. Operativni mesečni plan je bil dosežen po votkih 105,5 %, v metrih pa 103,5 %. Z ukinitvijo tretje izmene v tkalnici II se je problem pomanjkanja delovne sile ustalil, vendar je fluktuacija še vedno močna.

Kvaliteta blaga je v tem mesecu manjša za 0,7 %, tako da je dosežena 88,1 %; to še vedno ni zadovoljiv rezultat, posebno ne pri kritičnih artiklih. V blagu je še vedno največ čistih tkalskih napak, zato je nujno, da delovna enota zaostrojuje kontrolo v tkalnici in ocenjevanje v čistilnici blaga. S postavljanjem novega navijalnega stroja Leesona se bo izboljšalo tudi čiščenje preje, kar bo prispevalo k boljši kvaliteti.

PLEMENITILNICA I

Enota je v aprilu dosegla v tekočih metrih 104,2 %, v m² pa 103,5 %. Plemenitilnica I je torej dosegla mesečni plan, kljub temu pa je občutiti še vedno pomanjkanje delovne sile, zlasti pereča situacija nastaja zaradi novih kapacitet v tiskarni in pripravi. Enota je imela tudi zamudo izvoznih rokov pri artiklu 630, kar je posle-

dica pomanjkanja apreturinih sredstev in prezasedenosti sušilno razpenjalnega stroja v obratu II. Ko bo pričel novomontirani sušilno razpenjalni stroj Brücker z rednim obratovanjem, pa bo ta problem odpadel.

Procent neregularnega blaga je sicer pod dovoljeno mejo (9,36 %), vendar pa je še vedno previsok.

Vzrok leži na neprimerni in nedostni delovni sili ter še vedno nerešenem problemu votka.

PLEMENITILNICA II

Operativni plan je dosegla v tekočih metrih 90,04 %, v m² pa 91,3 %. Od celotne proizvodnje je bilo 13 % surovih tkanin adjustiranih. Na neizvrševanje sta vplivala predvsem dva elementa in sicer:

— preobremenitev sušilno razpenjalnega stroja

— razdrobljena proizvodnja po artiklih

Ze od meseca januarja dalje je obremenitev po operativnem planu za sušilno razpenjalni stroj preračunana na 120 do 130 %. Poleg tega, da manjka po operativnem planu 20–30 % kapacitet, pa moramo mesečno apretirati še cca 60–80.000 metrov artikla 630 tisk, ki je vezan na roke (za obrat I). Ena izmena tega stroja je ves mesec zasedena s termofiksiranjem sintetičnih tkanin. Tako plemenitilnici II za izdelavo ostalih artiklov in uslug za obrat I ostaneta samo dve izmeni. V taki situaciji pa je nemogoče 100 %-no izvrševanje operativnega plana.

Prvi poskusni metri na novomontiranem razpenjalno sušilnem stroju

II. kongres samoupravljalcev

nadalj. s 1. strani

— vsem industrijskim panogam in podjetjem omogočiti enakovredni položaj

— ukinitve carin za sodobne tekstilne stroje, katere domača industrija ne proizvaja

— ukiniti obresti na poslovni sklad

— povečati premiranje za izvoz tekstila

— omogočiti ugodno kreditiranje za modernizacijo

— od izvoza pridobljena sredstva naj ostanejo podjetju.

Delegat iz Varteks, Varaždin je poudaril, da jugoslovanska tekstilna industrija zaposluje 230.000 ljudi ter zavzema v industriji drugo mesto, medtem ko so v tej panogi najnižji OD. Omenil je, da je ravno tekstilna industrija največ prispevala k razvoju jugoslovanskega gospodarstva. Napram nekaterim drugim panogam, ki jim bolje gre, je tekstilna industrija preveč obremenjena z raznimi dajatvami. Težak položaj te industrije je bil že večkrat posredovan odgovornim forumom, vendar dosedaj ni pomembnejšega premika na boljše.

Marija Bakelovska iz podjetja Tetex, Tetovo je poudarila, da delovni ljudje pričakujejo, da se bodo sklepi kongresa resnično uveljavili. Medtem ko so v tekstilni industriji OD najnižji v državi, se mora ta industrija modernizirati. Vsa organizacija pa leži na ramah delavcev, kateri se morajo ob nizkih dohodkih odločati za nabavo nove opreme, če hočejo sploh delati. Omenila je tudi prevelik uvoz tekstila, govorila je o prevelikih fiskalnih bremenih in o tem, da stroške devalvacije do sedaj še ni bilo mogoče pokriti. Zavzela se je celo za znižanje cen tekstila z uresničitvijo sledečih predlogov:

— ukiniti obresti na poslovni sklad

— zmanjšanje prometnega davka v maloprodaji

— zmanjšanje prispevkov za OD

— znižati carine za sodobno opremo

— znižati devizno amortizacijo

— zvišanje retencijske kvote

— preprečiti uvoz po dumpinških cenah

Stojković Marica iz Duge Rese je poudarila, da v tekstilnem kombinatu Duga Resa samoupravljanje stagnira zaradi zmanjševanja materialne osnove. Omenila je, da vsak reformni ukrep prizadene najbolj tekstilno industrijo in zahtevala je, da se ukrene vse potrebno, da se položaj te industrije izboljša. Predlagala je slične ukrepe kot ostali diskutanti iz tekstilne panoge. Dodala je edino to, da se sredstva za razvoj manj razvitih področij ne uporabljajo več za pokrivanje izgub v tekstilni industriji na teh področjih.

Iz razgovora z delegati sem izvedel, da je bilo več razprav o položaju v tekstilni industriji tudi v ostalih komisijah. V vseh komisijah so se drugi dan razprav oblikovale resolucije. Kot osnova za njih je bilo predhodno pripravljeno gradivo, veliko število amandmajev, ki so jih prispevali delegati direktno ali v razpravah. Okoli sprejemanja amandmajev je bilo več burnih debat, predno je bilo osvojeno besedilo, da je bil z njimi zadovoljen predlagalec in predstavnik delovne skupine za sestavo resolucij v vsaki komisiji. Tako so bile pozno zvečer sprejete vse resolucije v komisijah.

Četrty dan tj. 8. maja je bila ponovno plenarna seja kongresa, kjer je predstavnik vsake komisije poročal o delu in predlagal sprejem resolucij, ki vsebujejo celotno delo kongresa, napotila in sklepe za nadaljnji razvoj samoupravljanja pri nas. V kratkem sestavku je nemogoče podati tekste vseh resolucij, zato navajam samo naslove, iz katerih se tudi vidi kratka vsebina:

I.

1. Izgradnja dohodkovnih odnosov in politike dohodka

2. Samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje

3. Izgradnja samoupravnih odnosov v delovni skupnosti

4. Samoupravno normativno urejanje odnosov v združenem delu

5. Kadrovska politika v organizacijah združenega dela

6. Izobraževanje za funkcije dela in samoupravljanja

7. Zdravstveno-tehnična kultura in ustvarjalnost v tehniki, proizvodnji in organizaciji dela

8. Pogoji dela, delovna sposobnost in zaščita pri delu delavcev

II.

9. Samoupravno organiziranje združenega dela

10. Položaj združenega dela v razširjeni reprodukciji

11. Povezovanje različnih področij družbenega dela

III.

12. Samoupravljanje in znanstveno tehnološki napredek

13. Socialna varnost

14. Razvojna politika in življenjski standard

15. Osebn in družbeni standard

16. Politika zaposlenosti in zaposlovanje

17. Stanovanjska politika

IV.

18. O krepitvi odgovornosti v samoupravni družbi

19. Mednarodni odnosi in vloga socialističnih republik

20. Občina kot samoupravna skupnost

21. Samoupravne interesne skupnosti

22. Uresničevanje neposrednega samoupravljanja v občini preko krajevnih skupnosti

23. Družbeno-politične organizacije pri uresničevanju samoupravljanja in neposredne demokracije

24. Podružabljenje političnega odločanja in vloga skupščin

25. Združevanje občanov

26. O vseljudski obrambi

27. Uresničevanje interesov samoupravljalcev v kulturi.

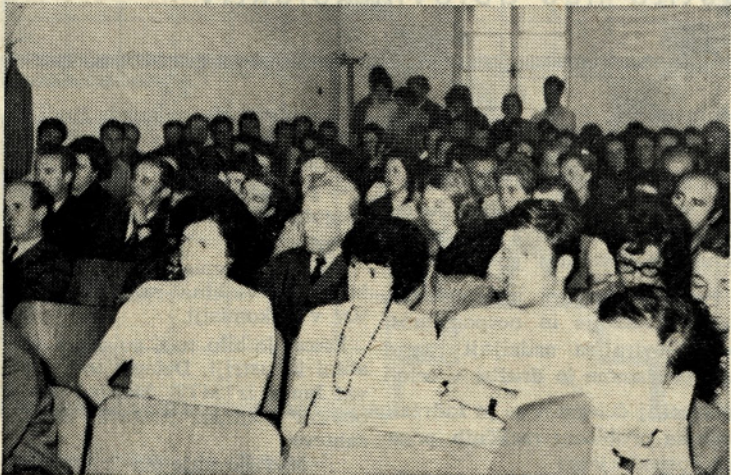
Po sprejetju resolucij je bil sprejet odlok o pripravi in izdaji kodeksa samoupravljalcev, katerega bo pripravila 42-članska delovna skupina, ki je bila imenovana iz vrst znanih javnih in znanstvenih delavcev. Nadalje je bil sprejet sklep, da tovariš Tito ostane predsednik republike do smrti, za kar je bilo podanih več predlogov na vseh kongresnih komisijah. Končno je bil sprejet tudi odlok, da se 27. junij razglasi za dan samoupravljalcev Jugoslavije.

nadalj. na str. 3

Razgovor o spremembah ustave SFRJ

V sredo, 19. maja je potekal tudi v našem podjetju razgovor o spremembah ustave SFRJ. Vodil ga je tovariš Miran Goslar, predsednik republiškega zbora skupščine SRS. Razgovor je vzbudil pri članih kolektiva veliko zanimanje, kar dokazuje polno zasedena dvorana. Tovariš Goslar je odgovarjal tudi na nekatera zanimiva vprašanja, ki so jih postavili člani kolektiva.

Ocene in stališča k splošnemu družbenemu dogovoru za družbene dejavnosti

Republiški odbor Sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije je na XIV. plenarni seji dne 4. 5. 1971 obravnaval osnutek splošnega družbenega dogovora za družbene dejavnosti in je o tem sprejel tele OCENE in STALIŠČA

1. V javni razpravi o splošnem družbenem dogovoru in v razpravah o samoupravnih sporazumih je na področju družbenih dejavnosti ponovno prišlo do izraza prepričanje o nujnosti družbenega

usmerjanja delitve dohodka in osebnih dohodkov z metodo družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja. Na številnih sestankih delovnih skupnosti, samoupravnih organov in sindikalnih organizacij ter na ra-

znih konferencah njihovih predstavnikov, prav tako pa na sejah iniciativnih odborov za samoupravne sporazume in ob drugih priložnostih je bila jasno ugotovljena velika stopnja pripravljenosti za samoupravno sporazumevanje in prepričanje, da bomo po tej poti odpravili dosedanje ekscese v vrednotenju dela in v delitvi dohodka in da bi delovnim skupnostim omogočili nadaljnji razvoj nagrajevanja po delu.

V obeh splošnih družbenih dogovorih je treba že uvodoma poudariti (preambula) cilje družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja v smislu nadaljnjega razvoja dohodkovnih odnosov in samih dejavnosti, napredka racionalnega gospodarjenja kot temeljne pravice in dolžnosti delovnih skupnosti.

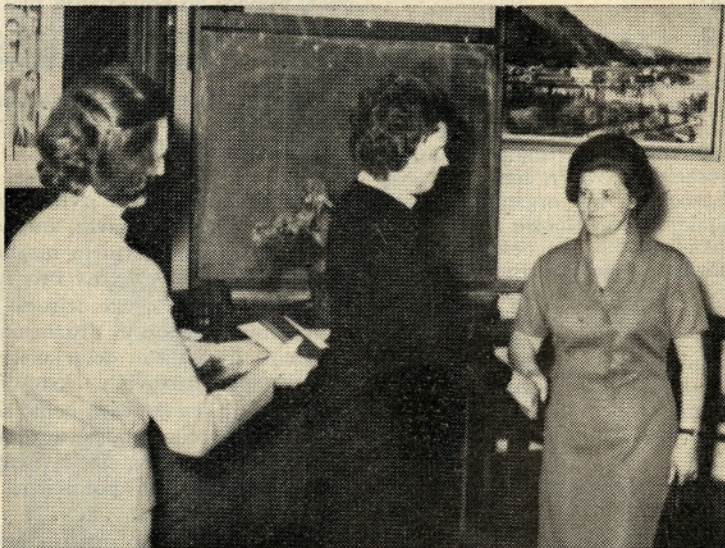
2. Splošni družbeni dogovor za področje gospodarstva in splošni družbeni dogovor za področje družbenih dejavnosti je treba sprejeti čimprej, ker vsako odlašanje ovira prizadevanja za čimprejšnjo sklenitev samoupravnih sporazumov. Na III. konferenci slovenskih sindikatov naj bi torej že dokončno odločili o podpisu obeh družbenih dogovorov, tudi če posamezna vprašanja morebiti še ne bi bila dokončno razjasnjena. Splošni družbeni dogovor in samoupravne sporazume kot metodo za samoupravno urejanje delitve bo itak treba še izpopolnjevati in jih tudi vsebinsko dopolnjevati ali spreminjati. V sedanji situaciji pa bi vsako odlašanje več škodovalo kot koristilo.

3. Soglašamo s tako zasnovo splošnega družbenega dogovora, da bo iz nje jasno razvidno, da je to predvsem pripomoček v verifikacijskem postopku za verifikacijo samoupravnih sporazumov, to je, da gre za instrument, ki bo služil komisiji za verifikacijo pa tudi organom sindikata pri dajanju soglasij, da bi se čimbolj lahko ogibali subjektivnim ocenam in raznim pritiskom. Če naj opravi to svojo poglavitno funkcijo, pa mora družbeni dogovor vsebovati toliko konkretnih osnov in meril za presojo zakonitosti in primernosti samoupravnih sporazumov, da bo zagotovljen temeljni namen samoupravnega sporazumevanja, kakor je določen v 1. členu republiškega zakona. Zlasti je treba doseči, da bodo razlike v osebnih dohodkih res le izraz razlik v zahtevnosti dela, delovnih razmerah in v delovni uspešnosti. Ni sprejemljiva »teorija pridobljenih pravic« v tem smislu, da bi delovne organizacije, ki so do sedaj delile sorazmerno previsoko osebne dohodke, le-te obdržale. Nobena organizacija po našem mnenju ne more imeti privilegiranega položaja. Tudi faktor stimulacije v posameznih dejavnostih ne more biti absolutno merilo za neomejeno rast osebnih dohodkov zlasti ne v smislu neuteemeljenega povečanja razlik med panogami in poklici.

4. Celotni mehanizem določanja družbeno opravičenih sredstev za delitev mora na področju družbenih dejavnosti omogočiti enake nadalj. na str. 4

S slavnostne seje DS

V četrtek, 29. aprila je bila v obratu I slavnostna seja delavskega sveta v počastitev 1. maja — praznika dela. Slavnostni govor je imel predsednik sindikalne organizacije tovariš Franc Istenič. Kot že nekaj let nazaj pa so bile na tej seji podeljene nagrade vsem tistim delavkam in delavcem, ki so že 25 oziroma 30 let zaposleni v našem podjetju — le-teh je bilo letos kar 81. Proslavo so popestrili učenke in učenci osemletke Lucijana Seljaka iz Stražišča, ki so izvedli pester program recitacij in pesmic.

Predsednica DS Olga Abramčič izroča nagrado Mariji Drole

Pevski zbor učenk OS Lucijana Seljaka

II. kongres...

nadalj. z 2. str.

Z velikim odobravanjem je bil pozdravljen tudi govor tovariša Tita, ki je v jedrnatih besedah izrazil celotno vsebino kongresa, obljubil da bo uporabil vse možnosti, da se bo izpolnilo tisto, kar v okviru možnosti želijo poštene delovni ljudje naše države in prepričal, da bi kdorkoli izigral samoupravljanje in ga uporabil za tisto, kar ni v interesu skupnosti.

Posebej je pozdravil tudi tuje goste, jim priporočil, da v svoje domovine ponese pravo podobo tega kongresa in koristne izkušnje tudi uporabijo.

Kongres je zaključil predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije tovariš Petrovič-Sane. Poudaril je, da je ideja samoupravljanja dobila na tem kongresu močno podporo,

saj je v razpravah sodelovalo okoli 500 delegatov, ki so zajeli vsa pomembnejša vprašanja in posredovali številne izkušnje, ideje in predloge iz delovnih organizacij. Sedaj so stališča jasna, zato jih nihče ne sme napačno tolmačiti ali izkrivljati.

Kongres je končan, končano pa ni delo, ki nas čaka. Povečati moramo efekte našega dela in si prizadevati, da bo naš sistem samoupravljanja postal tudi bolj učinkovit. Neki tuji znanstvenik je dejal: »Če bi povečali učinkovitost vašega sistema, bi bil najboljši na svetu«. Zato se bomo morali prizadevati, ker bomo s tem koristili sebi in tudi svetovnemu delavskemu gibanju, ki tudi išče nove poti v družbenem sistemu.

Zvone Černe

Med nagrajenkami je bila tudi naša znana športnica Cvetka Čadež

Ivana Perdan prejema darilo

Ocene in stalšče k sploš-nemu družbenemu dogovoru za družbene dejavnosti

nadalj. s 3. str.

vrednostne rezultate, kot bodo do-seženi na področju gospodarstva vključno s poprečnimi rezultati faktorjev stimulacije. Zato je tre-ba vskladiti oba splošna družbena dogovora, kolikor je to glede na naravo dela in poslovanja največ mogoče, obenem pa naložiti veri-fikacijskim organom, da verificali samoupravni sporazum tudi tistim družbenim dejavnostim, ki bi želele primerjavo s splošnim družbenim dogovorom za gospo-darstvo ali z obema.

Nobena določba splošnega druž-benega dogovora ne sme biti za-stavljena ali interpretirana tako, da bi omogočala s samoupravnim sporazumom urejanje posameznih vprašanj na način, ki ga zahteva specifična narava dela v posamez-ni dejavnosti.

5. Udeležba osebnih dohodkov v družbenem proizvodu bi v primer-javi s sedanjim stanjem ne smela upadati. Zato nikakor ni sprejem-ljiv tak princip valorizacije, ki bi upošteval zgolj kritje povečanih življenjskih stroškov, ampak je treba pri tem upoštevati tudi rast osebnih dohodkov skladno s po-večano družbeno produktivnostjo dela.

6. V javni razpravi so mnogi de-lavci na področju družbenih de-javnosti opozarjali, da je najnižji osebni dohodek v osnutku sploš-

nega družbenega dogovora preniz-ko postavljen, ker so 800 dinarjev zahtevali sindikati že na II. kon-ferenci junija 1970. Gibanje živ-ljenjskih stroškov in osebnih do-hodkov od tedaj dalje opraviču-jeta po večinskem mnenju višji znesek, npr. 900 dinarjev. Prav tako pa je potrebno ustrezno po-večati tudi znesek regresa za letni dopust, ker je sedanji 600 dinar-jev iz enakih razlogov premalo.

Večina meni, da je v predlogih splošnega družbenega dogovora pravilno postavljeno razmerje med najnižjim in najvišjim osebnim dohodkom. Izjeme glede najviš-jega osebnega dohodka so možne le na podlagi objektivnih kriteri-jev, ki morajo biti določeni v sa-moupravnih sporazumih.

7. V obeh splošnih družbenih do-govorih je treba kot merilo za verifikacijo samoupravnih spora-zumov določiti orientacijsko skup-no vrednost pogojno nekvalificira-nega delavca, ki bi upoštevaljo se-danje razmere v Sloveniji pome-nila normalo. Računi kažejo, da bi taka orientacijska vrednost po-gojno nekvalificiranega delavca za leto 1971 za osebne dohodke v rednem delovnem času znašala okrog 1000 dinarjev. Višja vred-nost bi bila upravičena le za delo v izjemno težkih razmerah (npr. delo pod zemljo), vendar samo za neposredno proizvodnjo. Brez ta-kega izreka normalne vrednosti

dela ni mogoče pričakovati uskla-ditve med panogami po načelu »za enako delo enako plačilo«. Se-veda si to enakost predstavljamo samo v relativnem smislu, ker je njena realizacija odvisna pred-vsem od ustvarjenega (pridoblje-nega) dohodka.

Tudi bi bila nujna konvencija, izrečena v obeh splošnih družbe-nih dogovorih o tem, za koliko je praviloma mogoče povečati vred-nost pogojno nekvalificiranega de-lavca na račun dosežene večje storilnosti v okviru razpoložljivega dohodka, upoštevajoč, da je po-prečni rezultat faktorja stimula-cije že zapopaden v normalni vred-nosti pogojno nekvalificiranega delavca (1000 dinarjev + izjemno težke delovne razmere). Menimo, da povečanje na ta račun pravi-loma ne bi smelo znašati več kot 10 %.

8. Osebni dohodki na račun mate-rialnih stroškov in na račun skla-da skupne porabe, so v sedanjih razmerah včasih služili kot izvor neutemeljeno visokih zaslužkov posameznikov. Pri tem so si posa-mezne delovne organizacije izmi-šljale najrazličnejše naslove za taka izplačila. Ta nevarnost bo v novih razmerah še povečana. Zato menimo, da bi morali samoupravn-i sporazumi določiti vse vrste izdatkov iz sklada skupne porabe, tako da bi delovne organizacije same ne imele možnosti z uvaja-njem novih vrst izdatkov eventu-elno izigravati sporazume.

9. Razmerja v kalkulativnih osebnih dohodkih, predvidena v sploš-nih družbenih dogovorih, bodo služila med drugim tudi kot fak-torji za izračun vrednosti pogojno nekvalificiranega delavca. Pri tem moramo opozoriti, da razen dejan-ske šolske izobrazbe igra veliko vlogo usposobljenost za delo (npr. učitelj s srednjo izobrazbo), razen tega pa je v okviru iste kvalifika-cijske skupine veliko razlik v za-htevnosti dela po delovnih mestih (npr. asistent in redni univerzi-tetni profesor). Zato bi po našem mnenju verifikacijska komisija ne smela ovirati verifikacije tistih samoupravnih sporazumov, ki bi na primeren način kombinirali princip izobrazbe z zahtevnostjo delovnih mest. Za družbene de-javnosti imamo glede tega precej izenačena merila v katalogu neka-terih osnov in meril za vrednote-nje dela v družbenih dejavnostih in se zavzemamo, da bi te osnove in merila v samoupravnih spora-zumih čimbolj upoštevali.

10. Menimo, da je v oba splošna družbena dogovora razen doseda-njih kvalifikacijskih skupin treba vključiti še nove kvalifikacijske skupine in sicer skupino nekvali-ficiranega delavca in skupino dok-torjev znanosti. Zaradi izredno različnega nagrajevanja pripravnikov pa prav tako v obeh družbe-nih dogovorih sugerirati, da naj se s samoupravnimi sporazumi predvidijo merila za vrednotenje pripravnikov npr. po njihovi izob-razbi, pri čemer bi bila vrdenost kvalifikacijske skupine, v katero se razvrščajo, zmanjšana za pri-meren odstotek (npr. 20 %).

11. Ker je dohodek tudi po predpi-sih letna kategorija, je potrebno omogočiti, da se s samoupravnimi sporazumi obračunajo upravičena sredstva za osebne dohodke in skupne potrebe delavcev za vse leto 1971. Zato je nujno spremeniti ustrezni odlok izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ker ta omogoča obračun le od 1. maja 1971.

12. Republiški odbor Sindikata de-lavcev družbenih dejavnosti Slo-venije nalaga delegaciji tega sin-dikata, da na III. konferenci slovenskih sindikatov razloži ta stališča in si prizadeva, da bi bila sprejeta. Republiški odbor soglaša z vsemi tistimi določbami sedanjih predlogov splošnih družbenih do-govorov, ki niso v nasprotju s temi stališči.

Predsednik RO:
Vinko Kastelic

Povišani honorarji za sodelavce Tekstilca

Svet delovne enote uprava je 15. aprila letos sprejel v prečiščenem besedilu Pravilnik o delitvi osebnih dohodkov, kateri v VII. poglavju obravnava oziroma določa honorarje za sodelavce tovarniškega gla-sila.

Z namenom, da bodo bralci našega glasila o tem seznanjeni in z željo, da bi pritegnili k sodelovanju čimveč članov kolektiva, objav-ljamo v današnji številki izvleček pravilnika, ki se nanaša na hono-rarje za sodelovanje pri tovarniškem glasilu:

Sodelavcem tovarniškega glasila se honorirajo vsi objavljeni napisani, fotografirani in risani prispevki.

Ne honorirajo se dobresdni prepisi, redakcijska sporočila uredni-ka, razne objave članom kolektiva, kot so: osmrtnice, poizvedovanja, zahvale in oglasi.

Za ponovno objavo člankov, slik, itd., sodelavcem ne pripada honorar, ker si uredništvo pridobi z enkratnim izplačilom honorarja poleg pravice do objavljanja tudi avtorsko pravico.

A. Honorarji za pismene prispevke

Osnova za honoriranje pismenih prispevkov je tiskana enostolpna vrstica glasila, široka 4,6 cm. Honorar za vrstico je odvisen od vseoi-ne sestavka in sicer:

- Prispevki, ki zahtevajo veliko zbiranja in samostojnega obdelovanja gradiva: izvirni uvodni članki, izvirne repor-taze in literarni sestavki, analize o poslovanju posameznih dejavnosti v podjetju in razprave ter vsi prispevki delav-cev, zaposlenih na NK, PK, KV in NS delovnih mestih 0,40 ND
- Samostojni prispevki oziroma komentarji o delu samo-upravnih organov in družbenih organizacij, članki o pro-blemih življenja in dela kolektiva ali občine, prevodi za-htevnostnih strokovnih tekstov ipd. 0,30 ND
- Prispevki, ki zahtevajo delno samostojno obdelavo gradi-va kot: poročilo o poslovanju podjetja, s sestankov samo-upravnih organov, iz življenja in dela kolektiva na samoupravnem in političnem, družbenem in športnem področju 0,25 ND
- Pispevki manjšega značaja in pomena, ki ne zahtevajo večjega angažiranja avtorja kot: izvečki iz zapisnikov, prevodi preprostejših tekstov ipd 0,20 ND
- Zanimiv kratek prispevek do 10 vrstic za posebno rubriko 5,00 ND
- Šala s poljubno tematiko 5,00 ND

B. Honorarji za slikovno gradivo

Honorar za posamezno slikovno gradivo je naslednji:

- originalne fotografije 6,00 ND
- odškodnina za uporabo fotografije in slike, povzete iz revij, brošur ali razglednice 2,00 ND
- risana glava za posamezno rubriko 15,00 ND
- naslovna glava 50,00 ND
- prosta karikatura ali risana šala 25,00 ND
- slikanica čez celo stran form. A-3 400,00 ND
- slikanica čez pol strani form. A-3 200,00 ND
- shema stroja ali strojne naprave 30,00 ND
- shema dela stroja ali strojne naprave 10,00 ND
- samostojno pripravljeni grafikon in diagrami 10,00 ND
- modna ilustracija 7,00 ND
- sestava križanke, vretena, satovnice (1 kvadrat) 0,35 ND
- sestava skandinavske križanke (1 kvadrat) 0,50 ND

C. Nagrade, ki se dele z žrebanjem

V vsaki številki glasila se lahko razpiše 1 nagradna križanka ali uganka, magični lik, rebus ipd. Nagrade za pravilne rešitve se dele z žrebanjem, ki ga opravi posebna komisija za žrebanje, imenovana od odbora za informiranje.

- Križanke: 1. nagrada 30,00 ND
2. nagrada 20,00 ND
3. nagrada 10,00 ND
- Uganke, magični liki, rebusi ipd.:
1. nagrada 15,00 ND
2. nagrada 10,00 ND
3. nagrada 5,00 ND

Za nagradno križanko v glasilu, ki izide pred državnim praznikom 1. maj, 29. november in 1. januar, se posamezne nagrade povišajo za 20,00 N din.

Honorar oziroma nagrade za sodelavce lista obračunava in je odgovoren kadrovski sektor.

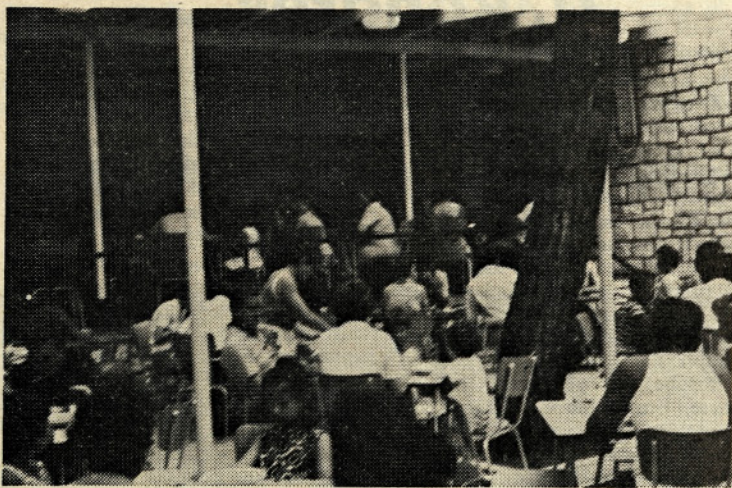
Honorarji oziroma izdatki za izhajanje tovarniškega glasila ne bremenijo delovnih enot, temveč se izplačujejo iz dela sredstev osebnih dohodkov, ki so po določilih Pravilnika o ugotavljanju celotnega dohodka in dohodka ter delitvi dohodka predvidena za skupne izdatke.

ZAHVALA

15. aprila letos nas je prizadela težka nesreča, ko nam je požar zajel hišo in jo skoraj popolnoma uničil. Ne najdem besed, s katerimi bi se zahvalila vsem članom kolektiva, sodelavcem in sodelavkam, ki so mi z denarnimi prispevki prihiteli na pomoč. Vsem, ki ste mi pomagali, prisrčna hvala.

Marija Pilar z družino
predilnica I

Spomini na letovanje

Vsakodnevni prizor med lanskimi počitnicami v Novigradu. Tudi letos bo tako, saj je vsa sezona že zasedena.

Tekmovanje ekip sanitetne službe v Kranju 17. maja

Občinska služba civilne zaštite je organizirala tekmovanje ekip prve pomoči pri sanitetni službi. Tega tekmovanja se je udeležila tudi ekipa našega podjetja, ki je dosegla lep uspeh, saj je zasedla drugo mesto med sedmimi ekipami iz kranjskih podjetij.

Ekipo so sestavljali: Nada Podgoršek, Janez Polajnar, Peter Pirc, Jože Vegelj, Jožefa Kemperle in Ivanka Kopic.

Ko sem po tekmovanju govoril z njimi, sem ugotovil, da so bili zelo veseli svojega uspeha, kate-rega se niso nadejali. Prejeli so tudi diplome in lepa praktična darila, katere je prispevalo pod-jetje Sava Kranj, ki je bilo tudi glavni pokrovitelj tekmovanja. Diplomo je prejelo tudi naše podjetje, s čimer smo dobili pri-znanje, da imamo drugo najboljšo ekipo v kranjskem industrijskem bazenu.

Priznanje vsekakor pripada našim prizadevnim in vestnim tek-

movalcem, za katere bi lahko trdili, da bi zasedli celo prvo mesto, če bi se za tekmovanje bolje pripravili oziroma predhod-no trenirali. Če bodo taka tekmo-vanja organizirana tudi druga leta, jim bomo morali trening vsekakor omogočiti. Po drugi strani pa so praktične vaje sanitetne službe celo nujne in potrebne, saj je za tako veliko podjetje kot je naše, zelo važno, da imamo zares dobro vpeljšano službo prve pomoči.

Omeniti moram tudi to, da sem opazil, da je imela naša ekipa zelo slabo opremljene torbice prve pomoči napram drugim eki-pam, predvsem kar se tiče nujne-ga sanitetskega materiala. S tem se zares ne moremo pohvaliti. Mislim, da ne bo težko oskrbeti sanitetnih torbic s potrebnim ma-terialom, saj je v primeru nesreče večkrat nepozno iskati sanitetni material, kar je za nekoga lahko tudi usodno.

I. J.

Angleške nenavadnosti

Anglijo dovolj poznamo iz zemljepisnih učbenikov, iz potopisov, časopisov, knjig, televizije, filmov in ne nazadnje z raznih potovanj. Zato ni namen tega članka opis standardnih zanimivosti, ki so bolj ali manj vsem znane. Skušal vam bom napisati le nekaj o tistih manj znanih angleških navadah, ki površnemu turistu velikokrat uidejo, oziroma nima niti dovolj časa, niti možnosti, da bi jih natančneje spoznal.

Za Angleže pravijo, da so mirni, hladnokrvni, nadvse vljudni ljudje,

katere zlepa nobena stvar ne spravi s tira. Odkar pa sem v največjem gledališču v Manchesteru gledal predstavo — revijo »Black and White Minstrel Show«, bom vsakemu, ki to trdi, dejal, da o Angležih nima pojma. Gledalci so med predstavo žvižgali, vpili, kadili, se naglas pogovarjali med seboj, jedli bonbone in sladolede in pri tem glasno cmokali z usti ter sploh počeli stvari, katere bi se na primer na našem jugu, ki je znan po zvišanem tonu razgovora, smatralo za višek nesposobnosti.

Tudi obleka obiskovalcev je bila večinoma vse prej kot večerna. Morda je tak stil le še en dokaz njihove visoke kulture — v gledališče so se prišli zabavat, in če se človek zabava, naj to tudi pokaže navzven, ne pa skriva v sebi, kot to večkrat delamo mi, ki smo na takih mestih nesproščeni, snobovsko narejeni in prisiljeni vljudni. Sploh pa je bila predstava neverjetno duhovita, z izredno uspešnim kontaktom med publiko in izvajalci ter ritmom, ki ni dopuščal dolgega. Nehote mi je prišla na

misel primerjava z ljubljansko novoletno televizijsko oddajo, od katere bi zagotovo dobil spalno bolezni, če ne bi slučajno imel zraven sebe nove prijateljice.

Dalje Angleži zelo ljubijo nered, vendar se v njem začuda dobro znajajo. Čeprav so znani po svojih tenniscnih dosežkih in se z njimi tudi radi ponašajo, je bil laboratorij v ICI (največja angleška kemična tovarna) v Blackley-u, kjer sem delal, na moje veliko začudenje prava slika kakšne srednjeveške akmistične delavnice. V njem sicer preizkušajo izvrstna tekstilna in druga barvila (nekatera med njimi so najboljša na svetu), vendar je zmešnjava taka, da se prve dni sploh ne moreš znajti. Priznati pa je treba, da je v tem laboratoriju res vse, kar človek potrebuje za delo in morda še nekoliko več, vključno z mrtvimi poaganami v odtočnih kanalih in najmodernejšim kompjuterjem za določanje barvnih nijans. Sicer pa tu delajo belci, črnici, Japonci, Kitajci, Indijci, južnoamerikanci, komunisti (uradno le gostje z vzhoda), socialisti, kapitalisti, dogolasci in kratkolasci. Skratka, konglomerat ras, narodnosti in karakterjev. Vsi se med seboj zelo dobro razumejo in delovni odnosi so na izredno visokem kulturnem nivoju. Manjše težave nastopijo včasih, ko iščeš kemikalijo, ki si jo včeraj pripravil za naslednji dan, danes pa ti jo je že pred tvojim prihodom odnesel na primer nek študent iz Nigerije ali Gane in jo že tričetrt porabil. Pri nas bi se prizadeta morda celo stepla, ali vsaj hudo skregala, tam pa se vsa zadeva konča z »I am very sorry« in že je vse pozabljeno, ti pa znova mirno natehtaš ali zmešaš potrebno raztopino.

Včasih sem mislil, da so Angleži suhi in vitki ljudje, toda to bolj slabo drži. Kako bi tudi bili, saj stalno jedo krompir za kosilo in večerjo, po vsakem obroku sledi obvezen sweet (torta ali kaj podobnega), razen tega pa še popijejo neverjetne količine kave ali čaja. Vse to se mora počasi nabirati nekje v sredini telesa in ko se taka stvar enkrat nabere, jo je težko odpraviti. Če še pripomnim, da poprečen Anglež, opravi večino poti z avtomobilom, skoraj ves prosti čas pa presedi pred televizorjem, potem je stvar glede telesnih oblik jasna.

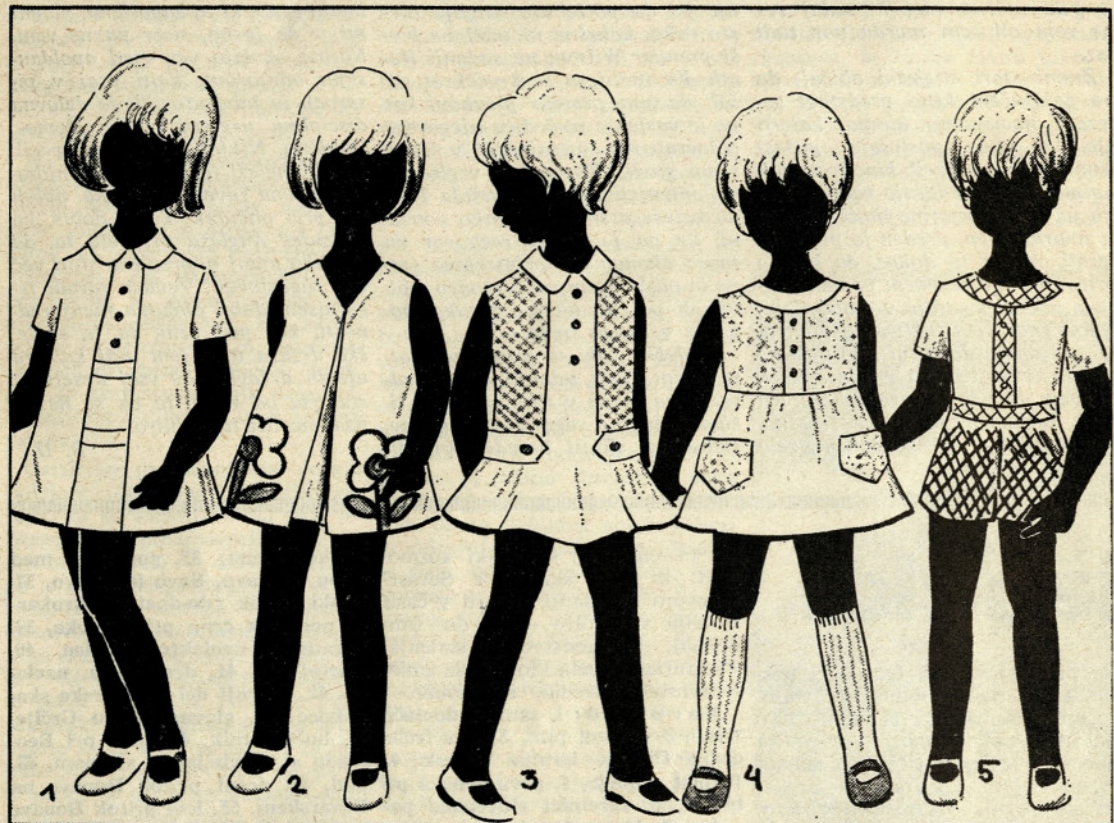
Ko sem že pri televiziji, ne mo-

rem mimo izvrstnega barvnega programa, katerega en kanal predvaja ves dan. Vendar je barvna televizija tudi za Angleže še zelo draga zadeva, in si jo le redki lahko zaenkrat privoščijo.

London je norišnica. Dvanajst milijonov ljudi, to je toliko kot Srbija in Hrvatska po novem popisu skupaj. Videti pa je, da se počasi spreminja v en sam ogromni muzej. V njem je nakopičeno vse, kar so Angleži v tristoletnih letih (od Elizabete do prve svetovne vojne) nagrabili po svetu. V nedeljah so v njem le turisti in policaji. Vsi Londončani pa se poskrijejo ali pa zbežijo ven. Slavni Piccadilly Circus me je močno razočaral. To je center hippijev, stare hiše, popolnoma prekrte z reklamami, v sredini pa znameniti Eros nad vodnjakom. Hippiji so večinoma umazani, čeprav sicer vode v Angliji ne primanjkuje. Policaji jih zelo skrbno nadzorujejo in skušajo preprečiti vsako zbiranje in demonstracije. Čeprav povprečni Anglež hippijev ne mara, pa je le njihov fenomen za Anglijo precej značilen. Ni čudno, da so prav v tej deželi nastali prvi zametki beatnikov, hippijev, mini-kril, pop glasbe itd. To je naravna reakcija na angleški konzervativizem, na preživele moralne norme in razne druge puritanske običaje. Hippi ali beatnik, to je svoboden človek, njega ne brigajo norme, zakoni, živi brez obveznosti. Seveda je njihov način življenja pretiran, vendar bo zagotovo pozitivno vplival na nadaljnji razvoj družbe, ki je s svojo konzervativnostjo začela že skoraj v slepo ulico. Zanimiv dokaz za angleška nasprotja je ta, da čeprav skoraj vsa nova moda izvira iz te dežele, ima dekleta, ki se pojavijo v službi v hladnem kostimu ali kakšni drugi modni novotariji, lahko precej težave in ji (sicer diskretno) dajo vedeti, da bi bilo bolje, če bi spremenila svoj način oblačenja, sicer se lahko zgodi, da je celo ob službo.

Najbolj všeč mi je bila v Londonu Temza s tisočimi galebi, z vedno pihajočim vetrom vzdolž kamenite obale, z majhnimi ladkami in prelepimi mostovi. Res je, da je zelo umazana, vendar že ime te reke vzbuja toliko spominov na stare slavne angleške čase, da se sprehajajoč ob njej, z malo domišljije počutiš kot da bi korakal skozi zgodovino, polno pomembnih nadalj. na str. 6

Kako naredimo enostavne oblekice z vezeninami?

1. Enobarvna oblekica pastelne barve ima spredaj po dolžini vstavljen bel pas, ki se navzdol rahlo širi. Nanj všijemo vodoravno dve gubi.

2. Ljubka oblekica za tople dni z globoko gubo spredaj. Apliciramo cvetlične motive živih barv.

3. Oblekico iz enobarvnega blaga dopolnimo s karirastim blagom. Bubi ovratniki so za otroke najbolj primerni.

4., 5. Za takšni oblekici lahko uporabimo ostanke blaga. Krilo naj enobarvno, gornji del pa iz potiskane ali pestrotkanega blaga.

Na podoben način kombiniramo oblačilo za fantka.

6. Vedno so lepe oblekice z vezeninami. Rožice lahko skvačkamo same ali pa kupimo izvezene. Imajo pa to slabo stran, da so drage in jih ni dobiti v poljubnih barvah.

7. Oblekica je s kratkim životkom in nabranim krilcem. Čipka in vezene rožice so iste barve.

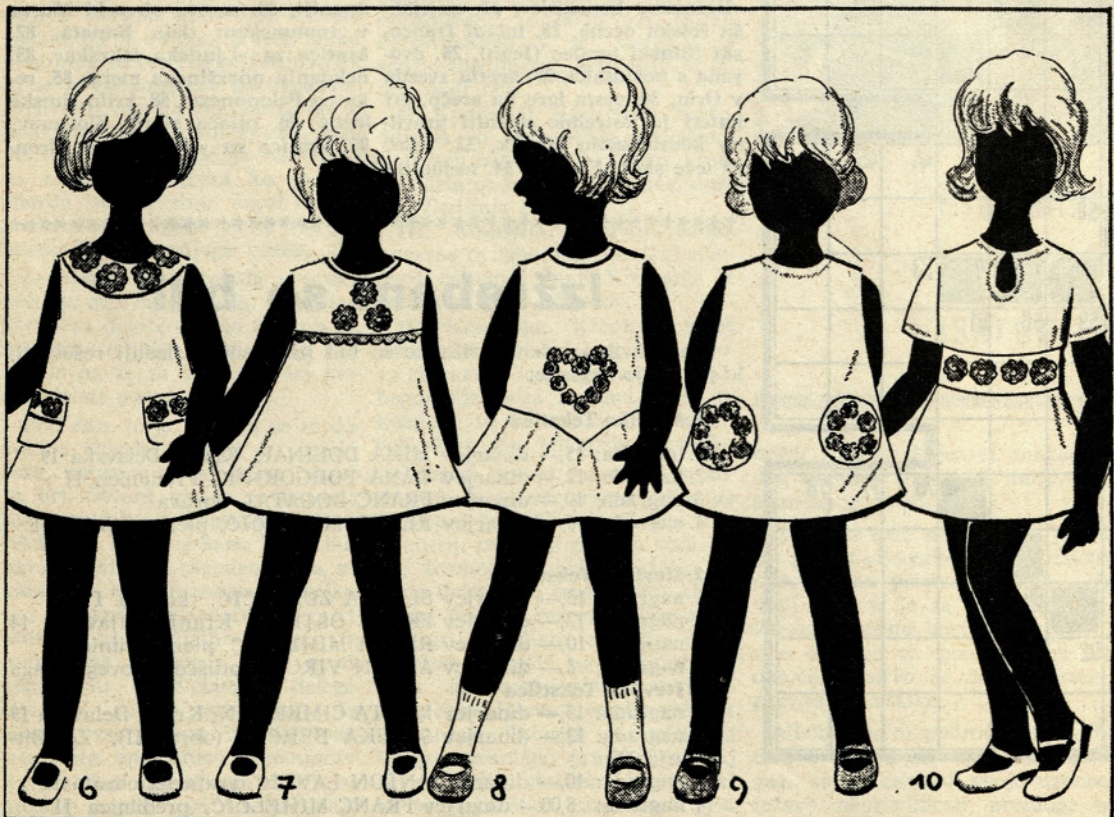
8. Oblekica s podaljšanim životkom in zvončasto krojenim krilom. Živobarvne rožice našijemo v obliki srčka.

9. Enostavno zvončasto krojeno oblekico lepo dopolnjujejo okrogli žepki, na katere prav tako našijemo vezene rožice živih barv. Te

rožice čisto enostavno skvačkamo z 1-krat ovitimi stebrički. Če želimo malo večje rožice, kvačkamo dvakrat ovite stebričke, vsak štiri stebriček pa naj bo samo 1-krat ovit, da bomo lahko dobili obliko lističev.

10. Še ena oblekica z vezanim motivom na pasu in rokavih. Če so oblekice pastelnih barv, potem naj bodo vezene živahnih barv, lahko so večbarvne npr. roza, rumena, itd.; če pa so oblekice temnejših barv, npr. temno modra, potem naj bo vezena bela.

MaK

ZAHVALE

ANDREJA AVSENEKA

se iskreno zahvaljujem obratovodstvu, mojstrom in vsem sodelavcem iz plemenitilnice II za poklonjeno cvetje in izrečeno sožalje.

Hvaležna Marija Krivec

Ob tragični izgubi mojega očeta

Karla KAVČIČ

se iskreno zahvaljujem vsem mojstrom, obratovodstvu in mojim sodelavcem tkalnice II za darovani venec, izrečeno sožalje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Dane Kavčič

Ob nenadni smrti našega dragega očeta

Alojza ČEBAŠEK

se iskreno zahvaljujem za podarjene vence in cvetje vsem sodelavkam in sodelavcem tkalnice I, adjustirnice in tajništva podjetja. Vsem, ki ste z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje in ga spremili na njegovi zadnji poti, še enkrat lepa hvala.

Žalujoči otroci

Rudi Čebašek, tkalnica I
Milena Kimovec, tkalnica I
Anica Đorič, adjustirnica
Milka Kovačič, tajništvo

Ob smrti sina Mirana se najlepše zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem za izraze sožalja, za številno cvetje in zato, da ste ga tako mnogi spremili na njegovi zadnji poti.

Justi Pogačnik

Ob odhodu v pokoj se prisrčno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz vdevalnice obrata II, sindikalni organizaciji za lepa darila in jim želim še veliko delovnih uspehov.

Marija Krivec

Angleške nenavadnosti

nadalj. s 5. str.
dogodkov in velikih dejanj slavnih mož.

Najlepši Angleži so policaji. To so visokorasli, širokopleči fantje z nepremičnim izrazom na obrazu, ki posebno privlačijo tuje turiste, katere jih s kamerami in fotoaparati vztrajno oblegajo. Izgleda je kot neosvojljive trdnjave, vendar po službi, kdo ve?

Vse se gleda skozi prizmo denarja. Skoraj ni stvari, za katero ne bi Angleži dejali: *It's too expensive* (to je predrago). Mož, katerega sem spoznal v hotelu, mi je

pripovedoval o Nici, kot izredno lepem, vendar strašansko dragem mestu. Ko sem vprašal mojega sodelavca v ICI, mr. Renshaw-a, če igra golf, mi je dejal: »Kje pa, to je vendar predrago!« Če Anglež kupuje avtomobil, nikoli ne vzame takega, ki bi presegal njegove denarne možnosti, pa še potem vsak trenutek tarna, kako grozno je drag. Kakšna razlika od jugoslovanskih snobov, ki tekmujejo med seboj z različnimi BMW-i, Mercedesi, žabami, Audi-ji itd. Takega luksusa si običajni Anglež ne privošči. Zanj avto ni sredstvo razkazovanja

(razen morda redkih izjem), temveč potreba, katere stroške vzdrževanja skuša zmanjšati na minimum. Pri tem ne smemo prezreti, da je avto enake kvalitete za Angleža vsaj trikrat cenejši kot za Jugoslovana. V Jugoslaviji se denar očitno razmetava, vsaj če se primerjamo z Angleži po avtomobilih.

Obstojata tudi v Angliji merila standarda. To je hiša. Želja vsakega Angleža je lastna hiša. Za nakup lahko dobi kredit, ki trikrat presega njegovo letno plačo. To rešuje večja plača, dražja hiša. Najlepše in najdražje hiše so daleč zunaj velikih mest. To so včasih pravi gradovi, katerih cene pa so astronomske. V pokrajini Cheshire sem videl hišo nogometaša Georga Best-a, katero cenijo na petindeset tisoč funtov. Za njo celo Angleži pravijo da je nora. Meni je bila močno všeč in sedaj res ne vem ali sem morda nor tudi jaz.

Znani stari angleški običaj, da po zaključeni kino predstavi zaigrajo nacionalno himno, katero gledalci stoje poslušajo, počasi izumira. V nekaterih kinodvoranah himne sploh ne igrajo več, v ostalih pa jo tri četrtine ljudi pobriše iz dvorane ven, preden jo pričnejo igrati. Ali je to dokaz, da himna oziroma v prenesenem pomenu država počasi izgublja v današnjem, vedno manjšem svetu svoj pomen, ali pa, da že dolgo ni bilo nobene vojne, ki bi ji zopet vrnila smisel. Ne vem. Morda je vzrok oboje. Na vsak način pa je malce smešno, ko na primer po končanem, zelo

nazornem filmu o švedski seksualni vzgoji (ti filmi so sedaj velika moda) poslušate zvoke »God save the queen«.

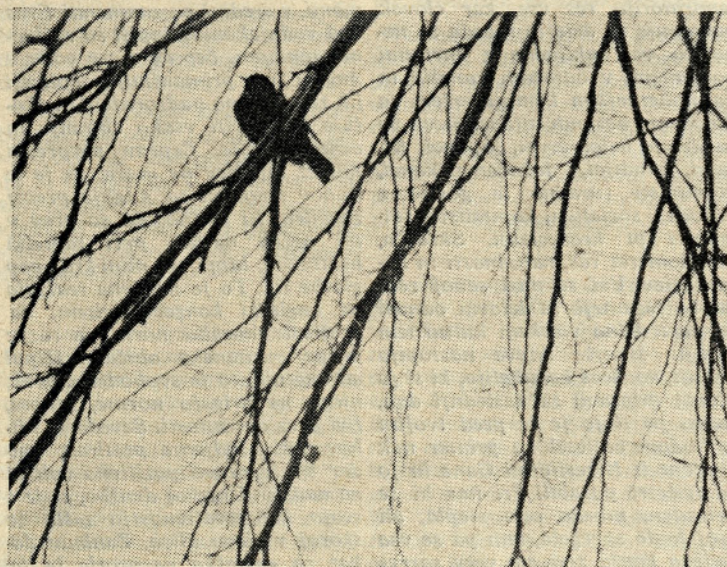
Angleške politične zadeve so nam Jugoslovanom včasih precej nerazumljive. Strajka lahko praktično vsak, le če ima za seboj močan sindikat in posledica tega je izredno veliko število stavk, ki so včasih zelo dolgotrajne. Tako je vsa angleška pošta v januarju in februarju stavkala skoraj osem tednov in je zato država pretrpela ogromne izgube. Vendar so se Angleži zaradi tega zelo malo razburjali. Ze omenjeni mr. Renshaw mi je dejal, da je to zanj celo ugodno, ker mu ni treba pošiljati čestitk številnim sorodnikom, in tako odpade marsikatera zoprna družabna obveznost. Sicer pa sami Angleži pravijo, da je demokracija pri njih že prevelika, da večkrat manjšina zaradi pravic, ki jih ima po zakonu, vsiljuje razne spremembe, ki včasih bolj škodujejo kot koristijo. Splošno mnenje je, da potrebuje Anglija čvrsto roko, kakršne ni imel ne bivši premier Wilson, ne sedanji Heath. Za zadnjega sem večkrat slišal, da mu pravijo playboy, kar pa je verjetno posledica njegovega trdovratnega vztrajanja v samem stanju. Kot dober vzgled so mi omenjali našega maršala Tita, na katerega smo res lahko ponosni. Če pa je prešel razgovor na razne ekonomske primerjave (cene in plače), sem rajši modro molčal ali pa čim hitreje zasukal pogovor v drugo smer.

Angleški vlaki so pravo nasprotje našim. Hitri, udobni, čisti, predvsem pa vlada v njih popolna tišina. Čeprav v vagonih ni kupejev, skoraj ni slišati besede. Angleži,

ki potujejo, berejo, gledajo skozi okno ali spijo. Govorijo ne. Ko sem se peljal iz Manchestera v London (300 km v dveh urah in pol), sem slišal pogovor le med dvema potnikoma, ki pa sta bila Italijana. Zagovornik angleške mirnosti bi mi sedaj dejal, da s tem pobijam tisto, kar sem na začetku napisal. Moje mnenje pa je, da so Angleži le precej praktični ljudje. Zakaj bi se med že itak utrujajočo vožnjo pogovarjali in še dodatno izgubljali energijo. Poleg tega pa je v današnjem hitrem življenjskem tempu vožnja večkrat edini čas, da v miru prebereš kako knjigo ali razmišljaš o stvareh, za katere drugače enostavno zmanjka časa.

Tekstilni izdelki so v Angliji izredno poceni, dosti cenejši kot v Italiji, Franciji ali Nemčiji. Tudi kvaliteta angleškega tekstila je visoka. Pač pa so težave z nakupom. Trgovine so v Angliji namreč odprte točno med delovnim časom (8-17), tako da tisti, ki delajo, sploh ne vem, kdaj kupujejo. Če imajo ženo, ki ni zaposlena, potem mi je še jasno, sicer pa ne vem. Najbrž skočijo ven med opoldanskim odmorom, kajti vsaj v pisarnah in laboratorijih je delovna disciplina urejena precej demokratsko. Nikjer pa nisem opazil, da bi Angleži to izkoriščali, njihova delovna zavest je visoka. Sploh je prvi občutek, ki ga dobiš, ko opazuješ Angleža pri delu ta, da z veliko manj naprežanja stori več kot Jugoslovane. Vendar zaradi tega nisem dobil občutka manjvrednosti, ker pač vem, da je angleška država in s tem tudi kultura njenih državljanov vsaj desetkrat starejša od naše, to pa se ne da nadomestiti tako hitro.

B. D.

Motiv iz Hyde parka

5 nagradna križanka

Vodoravno: 1. vijak za pogon ladij in letal, 9. spored, 16. nasad sadnih dreves, 18. avtonomna pokrajina v severovzhodni Etiopiji z glavnim mestom Asmara, 19. prizor iz preprostega življenja, 20. ime ameriškega pesnika Pounda (iz istih črk kot REZA), 22. tovarna v Celju, 23. priprava za merjenje globin s pomočjo odmeva, jekomer, 24. stara dolžinska enota, 25. skladovalnica, 28. majica, 29. dalmatinska oblika ženskega imena, 30. lepa vodna rastlina, 31. pojedina ob slovesu, 33. ime umrlega ameriškega črnega peva »Kinga« Colea, 34. zasmehovanje,

35. avtomobilska oznaka Smedereva, 36. veliko finsko jezero, 38. vrsta cevke, ki jo zdravnik potisne v kako telesno odprtino, da jo izprazni, 41. zagozda, 43. deklica iz zgodbe o Kekcu, 47. ime ruskega skladatelja Ljadova, 48. prebivalec trate, 50. veliko mesto in luka na desni obali Dona, 51. vpitje, kričanje, 52. v obliki oboka zgrajen spomenik, 53. ime pevke narodno zabavne glasbe Prodnikove, 54. močno nerazvita avtonomna pokrajina v SR Srbiji, 58. krilati spremljevalec boga ljubezni, 59. močan eksploziv, 62. razčlenitev, 64. eden od Sokratovih tožnikov,

65. primerjava, 66. francoski pesnik in esejist romunskega rodu, začetnik dadaizma (Tristan, 1896 do 1963), 68. sosednji črki naše abecede, 69. prizorišče v cirkusu, 70. predujem, 73. drama hrvatskega književnika Miroslava Krleža, 75. največje pristanišče ob Črnem morju, 76. orientalski prašek za barvanje las, 79. okrajšana oblika ženskega imena Judita, 81. breztoničnost, 83. ptica ujeda, 84. Obri, 86. reka v SZ in Kitajski, ki se v veliki delti izliva v Balkaško jezero, 87. ime slovenskega narodnega heroja Tomšiča, 88. pisana tropska papiga z močnim kljunom, 89. vr-

sta testenin, 91. sovjetski kozmonavt, ki ima skupaj s Sevastjanovom dosednji rekord v času bivanja v vesolju — 18 dni (Andrijan), 93. sredstvo za slajenje, 94. kratka, debela klobasa iz zmlete svinine, govedine in slanine.

Navpično: 1. samica domače živali, 2. žlahtni plin, 3. ime francoske filmske igralkice Versois, 4. format papirja, 5. prva ženska po bibliji, 6. začetnici slovenske pesnice, 7. izmetač nabojev pri puški, 8. vzrok, 9. odstotek, 10. avtomobilska oznaka Reke, 11. sovjetski estradni pevec (Georgij), 12. akustični pojav med nevihto, 13. francoski zgodovinar in pisatelj, avtor velikega dela »Zgodovina začetka krščanstva«, ki je močno vplival na francosko književnost (Ernest, 1823—1892), 14. po Homerju otok, na katerem je žive la čarovnica Kirka, ki je ljudi spreminjala v svinje, 15. francoski revolucionar, ki ga je umorila Charlotte Corday (Jean Paul), 17. značilna slovenska pokrajina, znana po čudovitih tvorbah iz apnenca, 18. ime francoskega naturalističnega pisatelja Zolaja, 21. začetnici italijanskega pesnika, avtorja »Božanske komedije«, 22. najslabša šolska ocena, 25. mladi francoski filmski igralec (Jean), 26. dvorana s poslušalci, 27. svetla zvezda v Orlu, 30. vrsta igre na srečo, pri kateri je potrebno uganiti pravilno kombinacijo števil, 32. reka, 92. kratka za »Osvobodilno fronto« teče skozi Firence, 34. najboljša

šolska ocena, 35. področje med Ilavo, Donavo, Savo in Dravo, 37. pivski vzklík (do dna!), 38. krogarju podobna črna ptica pevka, 39. negativno naelektren delec, 40. pristojbina, 41. drobnarija, navlaka, 42. zgornji del smučarske skakalnice, 44. glavno mesto Grčije, 45. božjepotnik, 46. hrib pri Beogradu s televizijskim stolpom, 48. pod, 49. desni pritok Donave na Bavarskem, 55. levi pritok Donave iz osrednje Romunije, 56. dovoljenje na potnem listu za potovanje v tujino, 57. neobdelan kos zemlje na obeh koncih njive, kjer se obrača plug, 59. zapor, 60. eksplozivno telo, 61. primorski izraz za staro mamo, 63. italijanski renesančni satirik (Pietro), 65. jasa, čistina v gozdu, 67. koralni otoki, 69. lep mladenič iz grškega bajeslovja, 3. njegovo ljubezen sta tekmovali boginji Afrodita in Perzefona, 70. drugi predsednik ZDA (John), 71. tekmeč, 72. napad, naskok, 74. kratka italijanske petrolejske družbe, 75. reka v jugovzhodni Sibiriji, ki skupaj z Ingodo tvori Silko, 76. tatvina, 77. zmeda, kaos, 78. ena od baskovskih pokrajin v severozahodni Španiji, 80. mesto ob reki Mures v romunskem delu Banata, 82. kratka za »Ljudska tehnika«, 83. nekdanja površinska mera, 85. reka na Peloponezu, 88. krilo rimske legije, 90. pljača starih Slovanov, 92. kratka za »Osvobodilno fronto«.

Izžrebani so bili

Za pravilno rešene križanke so bili izžrebani naslednji reševalci, ki prejmejo nagrade:

1. številka Tekstilca

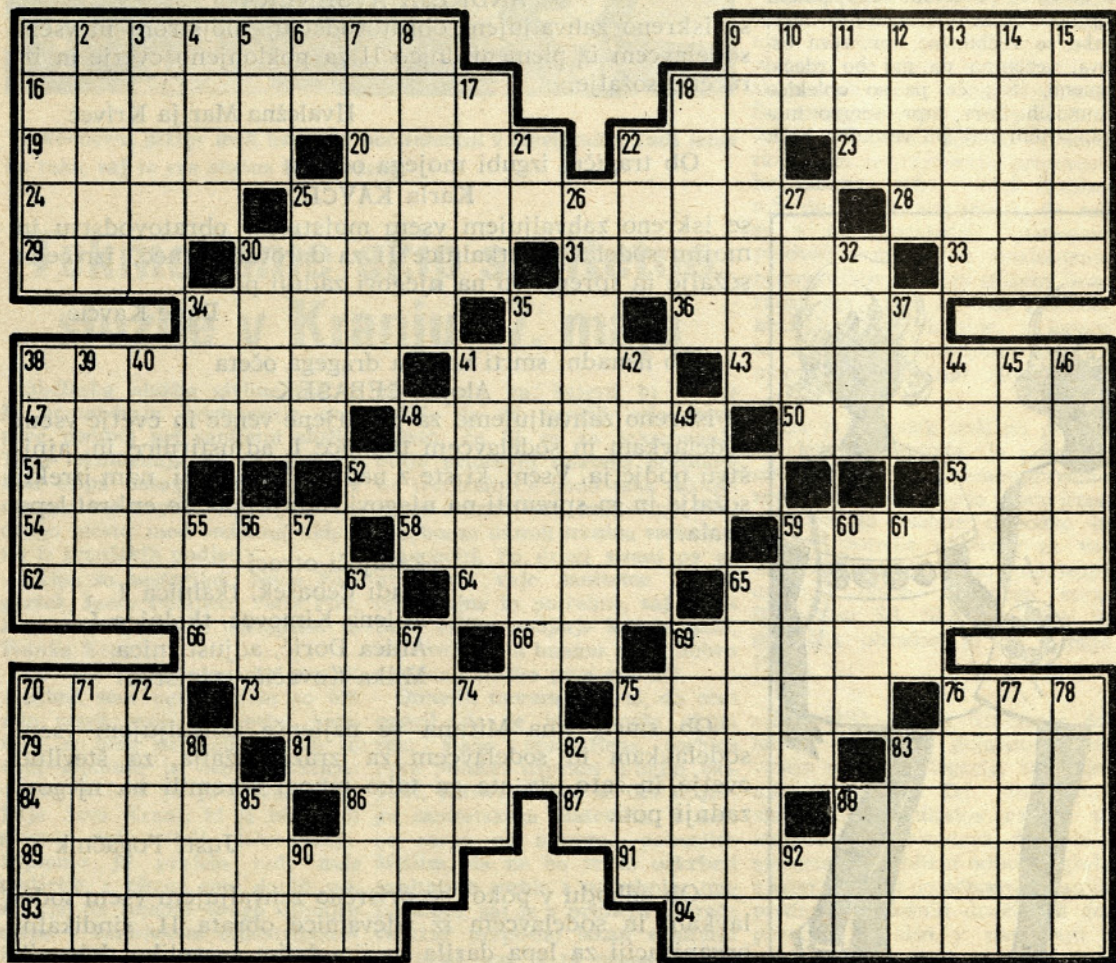
1. nagrada: 15,— dinarjev MIHA DOLINAR, Kranj, Delavska 19
2. nagrada: 12,— dinarjev DANA PODGORNİK, Predilnica II
3. nagrada: 10,— dinarjev FRANC BOGATAJ, uprava
4. nagrada: 8,— dinarjev REZKA MIHELČIČ, plemenitilnica II

2. številka Tekstilca

1. nagrada: 15,— dinarjev SLAVKA ZUPANČIČ, tkalnica I
2. nagrada: 12,— dinarjev FRANC OSTREK, Kranj, Valjavčeva 14
3. nagrada: 10,— dinarjev REZKA MIHELČIČ, plemenitilnica II
4. nagrada: 8,— dinarjev ANTON VIRC, skladišče gotovega blaga

3. številka Tekstilca

1. nagrada: 15,— dinarjev MARTA CIMERMAN, Kranj, Delavska 19
2. nagrada: 12,— dinarjev ŠTEFKA BERCIC (obrat II), Zg. Bitnje 202
3. nagrada: 10,— dinarjev ANTON LAVRIČ, vratar obrata II
4. nagrada: 8,00— dinarjev FRANC MIHELČIČ, predilnica II

Križanko oddajte do 15. junija!